

Man kan sige, det er en Gave til Handelsstanden, men samtidig er det endnu meget mere en Opgave, man stiller denne Stand. Thi hvad der skal komme ud af dette Anlæg, vil jo væsentlig bero paa den Dygtighed, der vises af hele vor Købmandsstand. Der er ogsaa kommet Udtalelser frem om, at dette er et ganske specielt kjøbenhavnskt Spørgsmaal, og nægtes kan det jo ikke, at der er ingen Del af Landet, der har mere Interesse deri end Kjøbenhavn. Men paa den anden Side tror jeg, det er en Misforstaaelse, naar man vil betragte et Frihavnsanlæg i Kjøbenhavn som et udelukkende kjøbenhavnskt Spørgsmaal. Det, som Forslaget gaar ud paa, er jo ikke at fremme, hvad jeg vil kalde det daarlige Kjøbenhavneri — thi ved dette Kjøbenhavneri mener jeg det, hvorved Kjøbenhavnerne skabe sig Fordele paa det øvrige Lands Befolking. Men naar Kjøbenhavn faar Lejlighed til at tjene til den fælles Stat, det fælles Folk, derved, at Kjøbenhavns Handelsstand og Borgerkab tjener Penge ind til den fælles nationale Formue, mener jeg, det er noget, man ikke med Rette kan kalde Kjøbenhavneri. Det er en Bestræbelse, som alle Samfundsklasser maa hilse med Glæde. Vort Land har i de senere Aar i høj Grad trængt til at forøge sin nationale Formue. Landbruget har paa sin Vis bestræbt sig for at staffe større Indtægter ved Eksport, og kunde det nu lykkes den Handel og Industri, der vil blive stabt paa Frihavnsanlægget, i større Maal end hidtil at staffe Midler til Forøgelse af Folkets fælles Formue, vilde det aabenbart være af den allerstørste Betydning. Jeg tror, at der ogsaa i dette Ting er en stor Velvilje, som der jo altid har været, lige overfor Sagen, men selvfølgelig er Tingets Stilling til den blevet noget vanskeliggjort ved den Maade, hvorpaa Regeringen har taget denne Sag, navnlig i Fjor. Naar vi fik Frihavnsagen saa sent, som vi fik den, er der vist intet at sige dertil. Alle de Forberedelser, der vare gaaede forud, havde krævet lang Tid, Landstinget havde ikke kunnet gøre sig hurtigere færdig med Sagen, end det gjorde, men paa den anden Side er det aabenbart, at en Sag af dette Omfang kunde man heller ikke vente, skulde kunne gennemføres i Folketinget i de saa Dage, der vare levede os af Samlingen. Der blev som bekendt gjort Forsøg fra dette Tings Side paa at faa Sagen undersøgt videre i Tiden mellem de to Rigsdagsamlinger. Dette Forsøg strandede imidlertid særlig paa Ministeriets Modstand, og derved vare de Forundersøgelser, der kunde være foregaaede i en Kommission af Rigsdagsmænd, blevne stødte ud. Ganske

vist har Regeringen ladet Sagen behandle i Sommerens Løb, ladet den undersøge fra flere forskellige Sider, og vi se jo ogsaa, at der i det foreliggende Forslag er foretaget forskellige Forandringer efter denne Undersøgelse, og det Forandringer, der have en meget stor Betydning. Men paa den anden Side er det klart, at naar Sagen nu skal til Behandling i Folketinget, og naar et Udvalg af Folketinget skal drøfte den, maa vi til at begynde hele Sagen forfra. Sagen har ikke foreligget for os før, saa at alle de Oplysninger, vi kunde ønske, alle de Tvivl, vi kunde have, ikke kunne blive klarede uden i alt Fald efter nogen Tids Forløb. Selv om vi ville arbejde meget ivrig derpaa, er Stillingen den, at der foreligger en Mængde forskellige Sager for Tinget, som kræve et meget betydeligt Arbejde paa forskellige Omraader, og det vil altsaa ikke være ganske let at faa en Sag af dette Omfang tilbørlig undersøgt og fremmet saa hurtigt, som man kunde ønske det, og som kunde være sket, hvis der var blevet givet Rigsdagen Lejlighed til imellem Samlingerne at faa indhentet de Oplysninger, den særlig trængte til, og til at faa de Tvivl fjernede, som den særlig kunde nære. Det er den ene Ting, som gør denne Sag noget vanskelig. En anden Ting er det, at Ministeriet i Foraaret ogsaa paa anden Maade lagde en Sten i Vejen for Sagen derved, at den provisorisk opførte Frilagerbygningen. Ministeriet vidste jo, at Folketinget stod velvillig baade til Spørgsmaalet om en Frihavn og til Spørgsmaalet om et Frilager. Det forelaa igennem en Mængde Udtalelser. Ministeriet vidste endvidere, at Folketinget ganske vist var villigt til at gaa ind paa Forslaget om en Frilagerbygning, men var i Tvivl om, hvorvidt den Frilagerbygning, som den Gang var foreslaaet, var den rette, og at navnlig Folketinget stadig havde stillet sig paa det Standpunkt, at der var en saadan Forbindelse imellem Frilager- og Frihavnsagen, at jo større Frilageret blev, desto mindre behøvede Frihavnen at være, eller snarere omvendt, at jo større Frihavnen blev, jo mindre behøvede Frilageret at være. En saadan Forbindelse havde Folketinget altid set imellem disse Ting. Men Ministeriet besluttede sig til — jeg veed ikke af hvilke Grunde — i Foraaret at overhugge alle Vanskelighedens Knude og til ved at opføre netop den Bygning, det havde foreslaaet, at foregribe denne Sag paa et meget vigtigt Punkt. Derved er den provisoriske Skjæde, som kastes over vore Arbejder paa saa mange Omraader, ogsaa kommen til at hvile over denne Sag, og